

Ю. Галицейська

ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОГО РОЗМІЩЕННЯ РЕСУРСІВ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

Банківська система – важливий елемент економіки нашої країни, від ефективної діяльності якого залежить діяльність всіх галузей господарства, оскільки банківські установи відіграють важливу роль у мобілізації та перерозподілі капіталів, нагромадженні коштів для структурної перебудови економіки.

Велика кількість комерційних банків України внаслідок неефективного управління ресурсами зазнає фінансових труднощів, тому проблема формування та ефективного управління ресурсною базою банків залишається актуальною і потребує подальшого вивчення.

Формування ефективної ресурсної політики банків передбачає низку заходів щодо оптимального управління сукупністю власних, залучених та позичених коштів.

З огляду на специфіку діяльності банків залучені ресурси – це основне джерело банківських ресурсів. Проте вони мають і низку недоліків, основними з яких є: об'єктивна обмеженість їхнього обсягу в межах сфери діяльності банку; значні маркетингові витрати; необхідність обов'язкового резервування на кореспондентському рахунку в НБУ частини залучених ресурсів у встановленому відсотку від їхнього загального обсягу.

На сьогодні формування ресурсної бази комерційних банків є одним із найважливіших завдань для забезпечення економічного зростання. Банківська система має володіти сукупністю ресурсів, достатніх для фінансування поточних потреб суб'єктів господарської діяльності, фінансування інвестиційної діяльності, формування відповідних резервів і підтримки власної ліквідності, що, в свою чергу, підкреслює актуальність оптимізації ресурсної бази комерційних банків та необхідність вирівнювання дисбалансів між залученими та розміщеними коштами. Дисбаланси можна розділити на три групи: 1) процентні (цінові), в результаті яких виникає процентний ризик; 2) часові, в результаті яких виникає ризик ліквідності; 3) валютні, в результаті яких виникає валютний ризик.

Часовий та процентний дисбаланси тісно пов'язані між собою: чим більший обсяг трансформації короткострокових ресурсів в довгострокові активи, тим більшим є строковий дисбаланс і тим більше процентний ризик, оскільки збільшується розрив між чутливими до відсоткової ставки активами та пасивами.

Ризик зміни відсоткових ставок визначається ймовірністю того, що середня ставка за залученими коштами банку протягом періоду дії може перевищити середню відсоткову ставку за активами, що призведе до збитків банку.

Для усунення процентного ризику необхідно активи повністю збалансувати з пасивами як за строками, так і за величиною. Проте на

практиці досягти такої відповідності майже неможливо. Отже, банки постійно наражаються на процентний ризик. Це зумовлює потребу безперервно контролювати рівень допустимого ризику та свідомо керувати цим процесом. Основними параметрами управління процентним ризиком за допомогою балансування структури активів і зобов'язань є строки та суми.

Отже, основним завданням оперативного управління активами та пасивами є забезпечення необхідного рівня ліквідності банку на кожен день. Потреба банку в ліквідних засобах визначається на основі платіжного календаря шляхом порівняння вхідного та вихідного грошових потоків протягом визначеного періоду. Різниця між сумою надходжень та сумою використаних коштів показує розрив ліквідності.

Перспективами подальших досліджень мають бути питання формування і використання ресурсного потенціалу банків, формування оптимальної ресурсної політики комерційних банків України в умовах ринкових перетворень економіки.

Галіцейська, Ю. Проблеми ефективного розміщення ресурсів комерційного банку [Текст] / Ю. Галіцейська // Міжнародна банківська конкуренція: теорія і практика : збірник тез доповідей I Міжнародної науково-практичної конференції (25-26 травня 2006 р.). – Суми : УАБС НБУ, 2006. – С. 81-82.